Suvestinė redakcija nuo 2020-01-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2018-07-26, i. k. 2018-12446

Nauja redakcija nuo 2019-11-06:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 166:2018 „OPTOMETRININKAS“ PATVIRTINIMO

2018 m. liepos 17 d. Nr. V-813
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punktu:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 166:2018 „Optometrininkas“ (pridedama).

2. *Neteko galios nuo 2020-01-01*
Punkto naikinimas:
Nr. V-1524, 2019-12-30, paskelbta TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21745

3. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį

Sveikatos apsaugos ministras Aurelijus Veryga

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos sveikatos
apsaugos ministro 2018 m. liepos 17 d.
įsakymu Nr. V-813

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 166:2018
OPTOMETRININKAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 166:2018 „Optometrininkas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma optometrininkams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Optometrininkas** – asmens sveikatos priežiūros specialistas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs optometriniko profesinę kvalifikaciją.

2.2. **Optometrininko praktika** – teisės aktų reglamentuota optometrininko pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją vykdoma suaugusių asmenų optometrinė priežiūra.

2.3. **Optometrinė priežiūra** – asmens sveikatos priežiūros dalis, apimanti regos, akies refrakcijos ir jos pakitimų tyrimą, korekciją akiniais ir (ar) kontaktiniais lęšiais ir akinių ir (ar) kontaktinių lęšių skyrimo kortelių išrašymą.

3. Kitos šioje Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos šių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Optometrininko profesinė kvalifikacija įgyjama baigus universitetinių pirmosios pakopos sveikatos mokslų studijų krypčių grupės optometrijos studijų programą. Iki 2023 m. sausio 1 d. ją įgijusiais taip pat laikomi asmenys iki 2020 m. birželio 30 d. baigę universitetinių fizinių mokslų studijų krypčių grupės fizikos krypties arba fizinių mokslų srities fizikos krypties optometrijos studijų programą. Nuo 2023 m. sausio 1 d. ją įgijusiais taip pat laikomi asmenys iki 2020 m. birželio 30 d. baigę universitetinių fizinių mokslų studijų krypčių grupės fizikos krypties arba fizinių mokslų srities fizikos krypties optometrijos studijų programą ir iki 2023 m. sausio 1 d. baigę:

4.1. vientisus ne trumpesnius kaip 300 akademinių valandų optometrininko profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursus, vykdomus Vilniaus universiteto Medicinos fakultete arba Lietuvos sveikatos mokslų universitete, arba

4.2. bet kurią sveikatos mokslų studijų krypčių grupės studijų programą, išskyrus optometrijos studijų programą, ir vientisus ne trumpesnius kaip 150 akademinių valandų optometrininko profesinės kvalifikacijos tobulinimo kursus, vykdomus Vilniaus universiteto Medicinos fakultete arba Lietuvos sveikatos mokslų universitete.

Punkto pakeitimai:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

5. Užsienyje įgyta optometrininko profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

6. Teisę verstis optometrininko praktika turi asmuo, atitinkantis šias sąlygas:

6.1. įgijęs optometrininko profesinę kvalifikaciją.

6.2. *Neteko galios nuo 2020-01-01*

Papunkčio naikinimas:
Nr. V-1524, 2019-12-30, paskelbta TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21745

Punkto pakeitimai:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

7. Optometrininkas verčiasi optometrininko praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją verstis optometrininko praktika ir (ar) teikti kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teikti ir optometrininkas.

8. Optometrininkas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais sveikatos priežiūros specialistais.

9. Optometrininkas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktika, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, šia Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS
TEISĖS

10. Optometrininkas turi teisę:

10.1. verstis optometrininko praktika šios Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.2. išrašyti pagal užsakymą gaminamų akinių ir (ar) kontaktinių lęšių skyrimo korteles (Lietuvos medicinos normos 1 ir 2 priedai);

10.3. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.4. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja optometrininko profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar optometrininko gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

10.5. tvarkyti paciento asmens duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, vykdant Lietuvos medicinos normos 16 punkte nurodytą veiklą, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

Papunkčio pakeitimai:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

11. Optometrininkas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS
PAREIGOS

12. Optometrininkas privalo:

12.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

12.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą šioje Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultuoti ir (ar) gydyti pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais, socialiniais darbuotojais bei kitais specialistais, tiriančiais, diagnozuojančiais ir gydančiais ligas ar sveikatos sutrikimus;

12.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

12.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Numerio sveikatos specialisto spaudui suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomąsias sveikatos programas;

12.8. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

Papunkčio pakeitimai:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

12.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.10. laikytis licencijuojamos sveikatos priežiūros specialisto veiklos sąlygų;

12.11. tvarkyti optometrininko praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

12.12. paaiškinti asmens sveikatos priežiūros specialisto praktikos aplinkybes, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.13. taikyti Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

12.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

12.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS
KOMPETENCIJA

13. Optometrininko profesinę kompetenciją sudaro žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, kuriuos jis įgyja baigęs optometrininko profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamasis, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo, technikos ir praktikos pažangą.

14. Optometrininkas turi žinoti:

14.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.2. medicinos statistikos pagrindus;

14.3. sveikatos draudimo pagrindus;

14.4. optometrijos mokslo ir praktikos naujoves;

14.5. optometrinės priežiūros organizavimo ir vykdymo principus;

14.6. sveikatos teisės pagrindus;

14.7. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis;

14.8. asmens duomenų apsaugos principus.

Papildyta papunkčiu:
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629

15. Optometrininkas turi išmanyti:

15.1. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;

15.2. žmogaus akies ir jos priedų anatominę sandarą ir regos fiziologiją;

15.3. dažniausiai pasitaikančių akių ligų simptomus, akių ligų paplitimą ir galimas komplikacijas;

15.4 regos ydų ir akių ligų epidemiologiją;

15.5. regos ergonomikos principus ir jų taikymą;

15.6. akies refrakcijos ydas ir jų korekcijos galimybes;

15.7. akinių rėmelių ir optinių lęšių savybes bei jų veikimo principus;

15.8. dažniausiai pasitaikančių akių ligų pagrindinius gydymo principus;

15.9. pagrindinius akies ir regos sistemos aparatinių bei instrumentinių tyrimų rodiklius;

15.10. akių ligų profilaktiką ir bendruosius ligų rizikos veiksnius;

15.11. racionalios mitybos, sveikos gyvensenos principus, sveikatos mokymo metodikas;

15.12. įrodymais pagrįstos medicinos principus, mokslinės literatūros, metodinių rekomendacijų ir gairių pritaikymą praktikoje;

15.13. darbų saugos reikalavimus savo darbo vietoje.

16. Optometrininkas turi gebėti:

16.1. surinkti su refrakcijos ydomis susijusią anamnezę;

16.2. išmatuoti regos aštrumą ir nustatyti akies refrakciją aparatiniais bei instrumentiniais tyrimų būdais ir įvertinti jų rezultatus;

16.3. ištirti binokulinį matymą ir įvertinti rezultatus;

16.4. ištirti akomodaciją ir konvergenciją ir įvertinti rezultatus;

16.5. koreguoti refrakcijos ydas, parinkti tinkamą optinės korekcijos būdą bei priemonę, išrašant akinių ir (ar) kontaktinių lęšių skyrimo korteles;

16.6. atlikti išorinę akies, jos priedų apžiūrą bei matavimus ir pagal kompetenciją įvertinti rezultatus;

16.7. peršviesti akies terpes bei atlikti akies biomikroskopiją ir pagal kompetenciją įvertinti rezultatus;

16.8. tirti spalvų juslę ir įvertinti rezultatus;

16.9. tirti akių judesius, esant sutrikimų – siųsti gydytojo oftalmologo konsultacijos;

16.10. išmatuoti akispūdį nekontaktiniu tonometru;

16.11. išmatuoti akiplotį;

16.12. pildyti dokumentaciją, mokėti naudotis informacinėmis bei ryšio technologijomis;

16.13. atsakingai ir savarankiškai organizuoti ir planuoti savo veiklą, bendradarbiauti ir dirbti komandoje, nustatyti ir spręsti problemas, priimti sprendimus pagal savo kompetenciją;

16.14. paaiškinti pacientui medicinos priemonių (prietaisų) naudojimo ir priežiūros ypatumus;

16.15. lašinti prie medicinos prekių priskiriamus akių priežiūros preparatus;

16.16. dirbti su šiuolaikine optometrininko veiklai reikalinga įranga;

16.17. sudaryti regos ydų prevencijos (profilaktikos) planą;

16.18. atlikti kitus instrumentinius, neinvazinius ir nekontaktinius akių bei regos tyrimus ir matavimus modernia įranga;

16.19. šviesti visuomenę regos išsaugojimo klausimais.

_____

Lietuvos medicinos normos
MN 166:2018
„Optometrininkas“
1 priedas

AKINIŲ SKYRIMO KORTELĖ

Įstaigos pavadinimas:							
Paciento vardas, pavardė, gimimo data:							
	SPH	CYL	AXIS	ADD	PRISM	PD Artumui	PD Nuotoliui
OD (dešinė)							
OS (kairė)							
Pastabos ir rekomendacijos:							
Optometrininko vardas, pavardė, parašas ir spaudas:							
Data:							

Lietuvos medicinos normos
MN 166:2018
„Optometrininkas“
2 priedas

KONTAKTINIŲ LEŠIŲ SKYRIMO KORTELĖ

Įstaigos pavadinimas:						
Paciento vardas, pavardė, gimimo data:						
	SPH	CYL	AXIS	ADD	BC	DIA
OD (dešinė)						
OS (kairė)						
Pastabos ir rekomendacijos:						
Optometrininko vardas, pavardė, parašas ir spaudas:						
Data:						

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. V-1257, 2019-11-05, paskelbta TAR 2019-11-05, i. k. 2019-17629
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. V-813 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 166:2018 „Optometrininkas“ patvirtinimo“ pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas
Nr. V-1524, 2019-12-30, paskelbta TAR 2019-12-31, i. k. 2019-21745
Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. liepos 17 d. įsakymo Nr. V-813 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 166:2018 „Optometrininkas“ patvirtinimo“ pakeitimo